17.10.2022

Lausunto hallituksen esityksestä HE 186/2022

ProAgrian mielestä hallituksen esityksen HE 186/2022 kohdat ovat pääosin varsin yleisellä tasolla. Lakia tarkentavia asetuksia odotamme mielenkiinnolla, eli kaipaamme tietoa tulevien tilatason toimenpiteiden yksityiskohdista. Yleisesti ottaen kehittäville ja ammattimaisesti toimiville karjatiloille lakiesityksessä ei ole paljoakaan kiinnekohtia, sillä rajataan ensisijaisesti rikollisen toiminnan alle jäävät toimenpiteet.

Haluamme kuitenkin kiinnittää huomiota kokonaisuuden kannalta oleelliseen seikkaan, eli tiedon keruuseen. Valtiovallan tulisi edellyttää tiloilta tietojen keruuta, jolla voidaan todentaa tuotannon seurantaa ja eläinten hyvinvointia. Kulmakivi tässä on maidontuotannon Golden Standard eli tuotosseuranta, joka antaa rungon tietojen keruulle ja kertoo toiminnan laadusta, yrittäjän kiinnostuksesta seurata eläintensä tuotantoa, terveyttä, hedelmällisyyttä ja ylipäätään sen tapahtumia. Yrittäjä voi toki pitää näistä itsekin kirjaa, mutta silloin data ei ole yhteisesti hyödynnettävissä. Tuotosseuranta antaa kansainvälisen vertailun suomalaiseen maidontuotantoon ja vertailuja käytetään maailmalla laajasti.

Tiivis pohjoismainen yhteistyö kotieläinjalostuksessa yhdistettynä kattavaan kotimaiseen tilatason dataan tuo varmuutta nautapopulaatioiden geneettisen diversiteetin ja sen hyödyntämisen turvaamiseen jopa katastrofitilanteissa. Vaikka geenivaratyö onkin valtiovallan vastuulla, tapahtuvat käytännön teot tilatasolla ja sieltä laajasti kerättävä tieto ja sen hyödyntäminen on elintärkeää. Pohjoismainen yhteistyö on tiivistä myös muun maatalousneuvonnan alalla.

ProAgria on käynnistänyt yhteistyön Huoltovarmuuskeskuksen kanssa osana Suomen elintarvikehuollon verkottunutta yhteistyötä. Alkutuotannon neuvonta tukee osaltaan Huoltovarmuuskeskuksen tavoitteita elintarvikealan jatkuvuudenhallinnassa ja alkutuotannon riittävyydessä mm. ennustamalla alan rakennemuutosta ja potentiaalia. Erityisen tärkeää on ennakoivasti huolehtia häiriö- ja kriisitilanteissa maidon- ja lihantuotannossa toimivien maatalousyrittäjien toimintamahdollisuuksista ja siten ruoantuotannon riittävyydestä ja asiaan liittyvästä ennakoinnista. Tuotosseurantaan kuuluu noin 80 % lehmistä. Kolme neljäsosaa tiloista on kuitenkin kriisitilanteessa niukka määrä, laajempi nautapopulaation tietojen hyödyntäminen antaisi paremman ennustevarmuuden. Siksi toivomme valtiovallalta linjauksia koko Suomen nautapopulaation tietojen keräämisen mahdollistamiseksi, eli käytännössä tuotosseurantaan kuulumisen ottamiseksi osaksi tulevia asetuksia.

Tikkurilassa 17.10.2022

Harri Mäkivuokko

ProAgria Keskusten Liitto ry